

OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY IV SP

Uczeń otrzymuje ocenę:

niedostateczny, gdy:

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych,
- uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności;

dopuszczający, gdy:

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych,
- uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności;

dostateczny, gdy:

- poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy czwartej pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej,
- uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej;

dobry, gdy:

- uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne;

bardzo dobry, gdy:

- uczeń sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach;

celujący, gdy:

- uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia.

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA:

Uczeń otrzymuje ocenę **niedostateczną**, gdy nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

I. Kształcenie literackie i kulturowe:

- skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób,
- reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie,
- rozumie polecenia nauczyciela,
- rozpoznaje proste intencje nadawcy np.: przeprosiny, prośbę, życzenie,
- rozumie ogólny sens słuchanych utworów,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich,
- rozumie ogólny sens czytanych utworów,
- stara się czytać tekst poprawnie i starannie pod względem artykulacyjnym,
- mówi o swoich reakcjach czytelnicznych,
- dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, z pomocą nauczyciela wskazuje przenośnię, epitet, porównanie, rymy,
- wie, co tworzy rytm,
- odróżnia fikcję od rzeczywistości,
- odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych,
- określa elementy świata przedstawionego w utworach epickich: czas i miejsce akcji, bohaterowie, zdarzenia,
- zna cechy baśni i legendy,
- wyodrębnia komiks, film, spektakl spośród innych przekazów kultury,
- rozumie rolę osoby mówiącej w tekście.

II. Kształcenie językowe:

stosuje wiedzę językową w zakresie:

- słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne oraz wyrazy pokrewne w rodzinę wyrazów)
- składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze, złożone i równoważnik zdania, wskazuje orzeczenie w zdaniu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające)
- fleksji (wskazuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennej części mowy, odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych)
- fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby)

III. Tworzenie wypowiedzi:

- stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu,

- zna podstawowe zasady pisowni u-ó, ż-rz, h-ch, oraz wielką literą,
- dzieli wyraz na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu,
- uzupełnia prosty schemat, tabelę,
- zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego, ramowego planu, z pomocą nauczyciela zapisuje je,
- zapisuje kilku zdaniowe opowiadanie odtwórcze,
- za pomocą kilku zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu,
- stara się o estetykę zapisu.

IV.Samokształcenie:

- sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

I Kształcenie literackie i kulturowe:

- słucha innych, uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada,
- opowiada fabułę usłyszanej historii,
- rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów,
- określa temat i główną myśl tekstu,
- oddziela informacje ważne od drugorzędnych,
- wskazuje przenośne znaczenia wyrazów,
- rozpoznaje cechy życzeń, instrukcji, przepisu,
- wskazuje części składniowe wypowiedzi: wstęp, rozwinięcie, zakończenie,
- posługuje się akapitami,
- poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworu,
- rozpoznaje elementy rytmu,
- zna pojęcia gra aktorska, kostiumy, rekwizyty, dekoracja, scena, widownia, próba,
- przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy,
- odczytuje morał baśni.

II Kształcenie językowe:

- słownictwa wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne.
- składni (konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych)
- fleksji (określa formę gramatyczną czasowników, rzeczowników, przymiotników; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenie złożone; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym)
- fonetyki (wykorzystuje umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do następnej linijki)
- stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu.

III Tworzenie wypowiedzi:

- stosuje podstawowe zasady pisowni wielką literą, oraz u-ó, ż-rz, h-ch i interpunkcji,
- odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednią pisownię,
- dzieli wyrazy na głoski i litery,
- konstruuje i zapisuje kilku zdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logicznym i składniowym,
- używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych
- świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające,
- samodzielnie zapisuje dialog,
- dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne,
- układa opowiadania odtwórcze,
- tworzy ramowy plan wypowiedzi,
- redaguje notatkę w formie prostego schematu,
- zapisuje prostą instrukcję,
- tworzy opis przedmiotu, zwierzęcia, krajobrazu, postaci,
- stosuje odpowiedni układ graficzny w liście prywatnym, dialogu, zaproszeniu.

IV Samokształcenie:

Wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

I Kształcenie literackie i kulturowe:

- koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych,
- odróżnia informacje ważne od mniej ważnych,
- właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu,
- odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów prozatorskich i poetyckich,
- rozumie funkcje akapitu,
- samodzielnie tłumaczy przenośnie,
- wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, ogłoszeniach, życzeniach, przepisach, instrukcjach,
- rozumie funkcje części składniowych: tytułu, wstępu, rozwinięcia, zakończenia,
- głośno czyta utwory uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji,
- uzasadnia swoje reakcje czytelnicze,
- analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim,
- rozpoznaje baśń i legendę,
- rozpoznaje funkcje zwrotki, wersu, rymu,
- objaśnia znaczenie przenośni w tekście,
- wyodrębnia elementy dzieła filmowego,
- charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy,
- odczytuje przesłanie utworu.

II Kształcenie językowe:

- słownictwo: wzbogaca tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi,
- składnia: stosuje różne typy zdań, celowo sięga po różne typy wypowiedzi,
- fleksja: używa różnych części mowy w poprawnych formach,
- fonetyka: stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby w poprawnym ich zapisie.

III Tworzenie wypowiedzi:

- stosuje podstawowe zasady ortografii, pisowni wielką literą, oraz u-ó, ż-rz, h-ch i interpunkcji,
- wyraża własne zdanie w rozmowie,
- świadomie dobiera intonację zdaniową
- łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe w zdaniu,
- stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, czasownika i przymiotnika,
- opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie korzysta z przysłówków,
- objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów,
- wygłasza tekst poetycki z pamięci, poprawnie posługuje się pauzą, barwą głosu,
- gromadzi wyrazy nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań
- układa życzenia, zapisuje przepis,
- zapisuje dialog w opowiadaniu,
- pisze uporządkowane pod względem chronologicznym, spójne i logiczne opowiadania, streszcza,
- tworzy w sposób uporządkowany opis przedmiotu, zwierzęcia, krajobrazu, postaci, obrazu
- dostrzega własne błędy w zapisanym tekście i umie je poprawić.

IV Samokształcenie:

Samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji: czasopism, stron internetowych.

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:

I Kształcenie literackie i kulturowe:

- przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi,
- wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu,
- nazywa intencje nadawcy komunikatu,
- wyszukuje w tekście informacje wyrażone pośrednio lub bezpośrednio na temat danego bohatera
- głośno czyta utwory wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, by oddać sens czytanego utworu,
- konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi opiniami
- objaśnia funkcje epitetów, porównań, przenośni w tekście
- objaśnia funkcje zwrotki, wersu, rymu w tekstach poetyckich,
- charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy,
- wyróżnia wśród programów audiowizualnych reklamy, programy rozrywkowe i informacyjne,
- konfrontuje postawy bohaterów z własnymi doświadczeniami,

II Kształcenie językowe:

- słownictwa (dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej)
- składni (tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych)
- fleksji (w wypowiedziach stosuje w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie

przeszłym i przyszłym)

- fonetyki (biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów).

III Tworzenie wypowiedzi:

- uzasadnia własne zdanie w rozmowie, używa form grzecznościowych,
- rozpoczyna lub podtrzymuje rozmowę na temat dzieła filmowego lub literackiego
- w wypowiedziach stosuje frazeologizmy w sposób adekwatny
- zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy,
- wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi,
- dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją,
- poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego i formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasu przeszłego i przyszłego.
- komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów
- uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury
- pisze opowiadanie twórcze, baśń, list z perspektywy bohatera,
- dokonuje samodzielnej autokorekty.

IV Samokształcenie:

- wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami.

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

I Kształcenie literackie i kulturowe:

- odczytuje i wyjaśnia przerośny sens utworów poetyckich i prozatorskich,
- czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym teksty także spoza lektur szkolnych,
- wykorzystuje treści zawarte w różnych artykułach, przepisach, tabelach w tworzeniu własnych wypowiedzi,
- odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje,
- porównuje funkcje świata przedstawionego w różnych utworach epickich,
- wskazuje elementy baśni i legendy w różnych tekstach kultury,
- odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość,

II Kształcenie językowe:

- świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki.

III Tworzenie wypowiedzi:

- przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania
- podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie czwartej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur
- interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych
- wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną,

składniową.

IV Samokształcenie:

- wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym.